

Artikel 3. Politikernes, politiets og efterretningstjenesternes antikommunistiske felttog 1945 – 1956.

Et anklageskrift.

Agenter for en fremmed magt

– kartoteker, hysteri, hetz, Atlantpagt, strejke og reaktion.

Hvis nogen dengang – efter Hitler-Tysklands totale nederlag i 1945 – skulle være så naive at tro, deres agenter, politiske medløbere og landsforrædere i Danmark, ville holde lav profil, så tog de grusomt fejl. Deres hjemlige politiske bagland var fortsat intakt og målet det samme. De politiske vinde vendte hurtigt, alt var igen ”normalt”.

De nye udenlandske bagmænd adskilte sig kun væsentligt fra de gamle ved sproget. Også for dem var fjenden den samme – Sovjetunionen og de kommunistiske partier. Der var intet nyt under solen, som et kort referat fra Folketinget fra den februar 1947 tydeligt viser.

Af Anton Nielsen.

Den 25. februar 1947 meddelte Folketingets formand, at:

”Medlemmer af Folketinget, Robert Mikkelsen, Martin Nielsen, Ragnhild Andersen, Alfred Jensen, Aksel Larsen, Lynnerup Nielsen, og Svend Nielsen har meddelt mig, at de ønsker her i Tinget at stille følgende Forespørgsel til Justitsministeren: (A. L. H. Elmquist V)

”Fører eller bruger Politiet stadig, uden at Mistanke om Forbrydelse foreligger, Kartotek over ustraffede danske Borgeres lovlige politiske Virksomhed, foretages der til Oplysning om sådan Virksomhed Telefonaflytninger, fremskaffelse af Oplysninger gennem betalte ”Meddelere” eller ved en for Adressaten skjult Kontrol med Post- og Telegramforsendelser, og anser Justitsministeren sådanne Forhold for lovlige og i Overensstemmelse med Grundsætningerne for dansk Retspleje?

Ordføreren for spørgerne, advokat Robert Mikkelsen fortsatte:

”I begyndelsen af Februar i år (1947) henledte ”Land og Folk” Opmærksomheden på det politiske Politis hemmelige Kartoteker. ”Ekstrabladet” henvendte sig i den Anledning til de faktiske Leder af Opdagelsespolitiet i København, Politikommissær Glud, og spurgte, om sådanne Kartoteker virkelig havde eksisteret og fortsat eksisterede. Hr. Glud svarede – jeg beder om Formandens Tilladelse til at citere:

”Jeg kan kun sige, at vi ikke har et sådant Kartotek mere. Da vi kom her efter Kapitulationen, var alt jo borte – her var støvsuget.”

- Men Deres Afdeling oprettede i sin Tid et Kartotek over Kommuniste?

”Nogen egentlig Registratur har der aldrig været Tale om. I Thune Jacobsens Tid førte vi et vist Tilsyn med de Partier, der havde Omstyrning af det bestaaende på deres Program, og de Sager, der verserede, blev registreret – det var det hele.”

- Et sådant Registratur eller Kartotek kunde i Dag kun have historisk Interesse?

”Det havde allerede før Kapitulationen kun historisk Interesse.”

Man havde allerede da fantastisk travlt med at sløre den nære fortid – at ændre besættelsestidens historie. I takt med at nazisterne blev lukket ud af fængslerne, aktiveredes den antikommunistiske hetz. Men der var fortsat enkelte, der stadig kunne huske det sande historie.

Således erklærede det ærede Medlem Hr. Martin Nielsen dagen efter i ”Land og Folk”, **”at Hr. Glud Oplysninger ikke var i Overensstemmelse med Sandheden.”**

Og ”Ekstrabladet” spurgte igen, og Hr. Glud gentog, det han tidligere havde sagt og tilføjede derudover bl.a.:

”... at, vi kun har samlet forskelligt Materiale, efterhånden som det kom offentligt frem, akkurat paa samme Maade som man f.eks. på Dagbladene fører et Kartotek over de vigtigste Begivenheder.”

Løgn på løgn.

Kommunisternes talsmand den dag i Folketinget, Robert Mikkelsen, gik til angreb – sandheden kom for en dag:

”Nu er vi en Del, som vidste, at et sådant Kartotek havde eksisteret, det var i høj Grad et egentligt Registratur, et meget udførligt og meget omfattende Kartotek, som rummede mellem 60.000 – 100.000 Kort over Personer, hvis politiske indstilling det politiske Parti har interesseret sig for. Et sådant Omfang havde dette Kartotek før Krigen, og når jeg bemærker, at Danmarks Kommunistiske Parti dengang havde hen ved 6000 Medlemmer, og at Partiet ved sidste Valg før Besættelsen fik op mod 40.000 Stemmer, vil man alene heraf kunne se, at det så langt fra er således, at det blot eller hovedsagelig var Kommuniste, hvis Navne stod i Kartoteket.

D.N.S.A.P's (nazisterne. .A.N.) Tilslutning var dengang heller ikke så stor, og Interessen for Partiets Medlemskab var i øvrigt heller ikke hos Politiet så faretruende, at dette Partis Medlemmer eller Tilhængere fyldte stort op.

”... Kartoteket indeholdt Hundreder og Tusinder af Navne på Mennesker, som havde eller havde haft Tillidsposter i Fagbevægelsen, som var eller havde været Abonnenter paa et eller andet Blad, som havde givet et Bidrag til politisk prægede Indsamlinger og skrevet under på Opraab og Erklæringer af politisk Indhold, i alt, som jeg har sagt mellem 60.000 og 100.000 Kort.

Dette vidste vi, og vi vidste ogsaa, at Politikommissær Glud personligt kendte dette Kartotek udmærket, fordi han selv havde været ansat netop i den Afdeling, hvor Kartoteket førtes. Vi vidste altså, at Hr. Glud talte Usandhed, at han bevidst talte Usandhed, naar han sagde, at et egentlig Registratur ikke havde været ført.

Endnu en Ting: Vi vidste, at dette kartotek stort set eksisterer den dag i dag, at der ikke var støvsuget, da Hr. Glud vendte tilbage, men Kartoteker og Akter bortset fra en ringe Del, som under Besættelsen blev fjernet, stadig fandtes. Vi vidste at dette Materiale var i Brug også efter Besættelsen og bruges den Dag i Dag, og vi vidste ogsaa, hvor dette Materiale – i hvert fald indtil for et par Måneder siden – fandtes. Souschefen for Københavns Opdagelsespoliti vide dette ogsaa, og det er altsaa anden Gang i den korte Erklæring, at denne høje Politiebedsmand gribes i Usandhed, bevidst Usandhed.”

Først da fjenden havde besat vort land – kom kartotekerne i brug.

Debatten udviklede sig til en ren maratondebat, som tog hele dagen og aftenen med, og den kan naturligvis kun inden for denne artikels rammer refereres i små brudstykker. Men et enkelt afsnit af den omfattende debat skal dog bringes, fordi det berører PET-kommissionens beretning fra 2009, hvori DKP endnu engang forsøges hængt ud som agenter for en fremmed magt – en 5.-kolonne i det danske samfund ”**knyttet til Danmarks hovedmodstander: Sovjetunionen.**” (PET-Kommissionens beretning bind 6. DKP 1945 -1989.)

Robert Mikkelsen.

” Sandheden er efter min Opfattelse den, at det Sikkerhedspoliti (En af PETs forgænger A.N.) , som med en begejstret Hyldest til sit udenlandske Forbillede kalder sig ved det forkortede Navn Sipo, har gjort overmaade lidt til Varetagelse af de Opgaver, som efter Loven er henlagt til dets Område.

For det første har dette Politi lagt et overmaadeligt Arbejde i Indsamling af aldeles overflødige, politimæssigt unyttige Oplysninger.

Det er jo en Kendsgerning, at Politiet naturligvis aldrig har kunnet rejse så meget som Sigtelse mod noget Medlem af det kommunistiske Parti for højforræderisk Virksomhed eller Forsøg på saadan Virksomhed. Der er aldrig rejst så meget som Sigtelse mod Partiet for strafbare Forbindelser med fremmed Magt. Der har både inden for og uden for Politiet været Folk, som gerne saa saadanne Resultater, men hvor intet er, kan intet hentes. Hele det kolossale arbejde var politimæssigt uden nogen som helst Værdi. Først da Fjenden havde besat vort Land, kom Kartotekerne i brug – jeg har sagt det før, og jeg gentager, at jeg ikke tror, at denne Anvendelse af Kartotekerne har været forudset.

... vi har vel alle undret os over, at den højforræderiske Virksomhed, som faktisk før Krigen foregik her i Landet, den velorganiserede Spionage, 5-Kolonne Nettet som aldrig blev afsløret, skønt det saa vist ikke var vanskeligt at spore. Kun en enkelt Spionsag naede lige før Krigen frem til Paadømmelse.

Kun ganske få fik man ram på, selve Spionageapparatet forblev intakt, det fungerede trods alt perfekt – saavel hos det politiske Politi og som Sikkerhedspolitiet – indtil den Dag, det skulle staa sin Prøve. Den dag Fjenden havde brug for det, den 9. april. ... først hen under Besættelsen begyndte en Undersøgelse mod Nazisterne, men da var Tiden forpasset, da var Forholdene ugunstige, og Resultaterne måtte blive derefter.

Se det er Sandheden, Sandheden, som den må være. Vi er ikke mere her på Kanten, på Grænsen til Sumpen, som et Medlem af Tinget udtalte i 1938, vi er kommet i Sumpen. Det er en uanstændig Ting i et demokratisk Samfund, og et sådant Politi må uvægerligt ogsaa blive et daarligt Politi politimæssigt, et Politi, som er ude af Stand til at varetage de Opgaver, Loven paalægger det.”

Bekæmp dem med alle midler – påsken 1948.

Den næste antikommunistiske kampagne kom i 1948. Påskuddet til hetzkampagnen var valgresultatet i Tjekkosllovakiet i februar 1948. ”Kuppet i Prag” kaldte den borgerlige/socialdemokratiske presse det. Det førte bl.a. til, at Danmark og Skandinavien i marts 1948 blev koblet på det antikommunistiske korstog. USA's præsident Harry Truman holdt den 3.december 1947 en tale, hvor han svang sig op til nye højder i en afsindig hetztale mod Sovjetunionen:

”USA ville gribe ind”, meddelte Truman, ”... hvis Skandinavien trues udefra af Sovjetunionen eller indefra af kommunisterne.” Han lovede Danmark militære garantier, så vi ville være i stand til at modstå det forventede russiske angreb.

Det var optakten til påsken 1948. Mindre end tre år efter befrielsen søgte man nu – anført af den socialdemokratiske statsminister, Hans Hedtoft, at oppiske en stemning af kollektiv frygt og panik. Fra rygtefabrikken på Christiansborg lød ”his masters voice” danske stemme: ”Kommunisterne forbereder kup”. ”Russerne kommer!”

Næste skridt var inddragelse af påskeorloven for befalingsmandseleverne og indkaldelse af udenrigspolitisk nævn. Der iværksattes en strøm af rygter om en ”ny 9. april” af netop de kredse, der havde samarbejdet med tyskerne.

Dagen derpå – den 24. marts - opfordrede justitsminister Busch-Jensen i radioen lytterne til – **”ved dag og ved nat”, som det hed – at anmelde alle iagttagelser af illegale handlinger – alle. Som f.eks. våbentransporter eller andet, som kunne være til skade for landets sikkerhed.**

I de følgende dage spredtes rygter om et kommunistisk kupforsøg og om sovjetisk flådekoncentration ved Danmark. Soldaterne fik udleveret skarpe skud. Politiet blev sat i beredskab, og der anbragtes maskingeværer på Politigårdens tag. Nogle steder opsattes pigtrådsspærringer, og der blev gravet skyttegrave.

Også forsvarschefen lod sin stemme høre i radioen.

”Er der ingen telefon i nærheden, så tag en cykel eller en hest, eller løb så stærkt du kan. Det er vigtigt for landet og vor frihed, at alle observationer kommer hurtigt frem.”

Ledende kommunister blev sat under døgnobservation. Man foretog husransagelser under påskud af at lede efter våben, dog naturligvis uden at finde nogen. Meget tydede på, at man - hvis man virkelig ønskede at finde våben - skulle have søgt mellem sine egne forbundsfælder, som på et tidspunkt smed en håndgranat ind i Land og Folks boghandel i Bredgade.

Dagen efter påske krævede DKP en forklaring:

”Nu er påsken forbi. Russerne gjorde ikke landgang på Lolland. Kommunisterne stormede ikke Politigården i København. Må vi så bede om en forklaring på – eller undskyldning for – dens (regeringens) rygtesmederi og panikforanstaltninger. Hvad var årsagen – og hvad var hensigten? Befolkningen måtte dog have krav på oplysning herom.” Det fik den nu ikke sådan lige umiddelbart.

Statsministeren forsøgte nu – efter at jordbunden, som beskrevet ovenfor, var gødet godt og grundigt med antikommunisme – at bagatellisere hele affæren over for Folketinget. Man forsøgte at sløre den egentlige dagsorden – den virkelige årsag til hele panikken.

Den kom først officielt for en dag den 24. marts 1949, da udenrigsminister Gustav Rasmussen i Folketinget skulle overbevise tingets medlemmer om det absolut nødvendige i, at Danmark hurtigst muligt blev indlemmet i Atlantpagten.

Da trak han igen, de af AIC (Arbejdernes Informationscentral) fabrikerede påstande om faren ”for kommunistisk kup og sovjetisk invasion af Danmark” frem, som det ”afgørende argument” for vores indtræden i den vestlige krigspagt. Vi skulle ind under USA's atomparaply – og det kom vi! Ved afstemningen stemte 119 for vor indlemmelse, mens 23 stemte imod – kommunister, radikale og enkelte retsstatsfolk.

Uden for Christiansborg demonstrerede 75.000 mennesker imod Danmarks deltagelse i Atlantpagten. Det danske folk var som sædvanlig ikke blevet spurgt. En fremgangsmåde der senere er blevet brugt mange gange, hver gang til skade for befolkningen og Danmarks omdømme ude i verden. Den 4. april 1949 underskrev udenrigsminister Gustav Rasmussen og ambassadør Henrik Kaufmann Atlantpagten i Washington.

Sig mig hvem dine venner er...

Det fremgår af PET-kommissionens beretning,(2009) at:

”Det danske politi forud for den tyske besættelse i 1940 tilsyneladende plejede tætte kontakter til Gestapo, med hvem man allerede i 30-erne udvekslede oplysninger om kommunister.”

Rapporten afslører ligeledes, at såvel politiets som militærets efterretningstjenester kappedes om at benytte gamle nazister. Det må siges at være en gammel nyhed.

Men det fremgår yderligere – hvad sikker vil være nyt for mange – at dette frugtbare samarbejde ikke sluttede med nazi-Tysklands nederlag, men at:

”Dansk politi i 1947 havde kontakt til personer, som tidligere havde arbejdet for Hitlers efterretningstjeneste, der havde forfulgt kommunisterne.” I den sammenhæng ansatte man en gammel Gestapomand **”med speciale i kommunistbekæmpelse.”**

Ræsonnementet syntes tydeligvis at være, at til specialarbejde, benytter man selvfølgelig specialister. Og i den sammenhæng er ingen bedre end ”die alte kammeraden”.

Eksempler på aflytning og overvågning.

Aflytningen af DKPs daværende næstformand Alfred Jensen og Ragnhild Andersens lejlighed stod på i otte år. Prominente folk fra AIC og Firmaet tjente – i et snævert samarbejde med PET og CIA – deres politiske spore ved at ligge med øret ved Ragnhilds og Alfreds sovekammer. Ledende socialdemokrater – bl.a. senere udenrigsminister, Kjeld Olesen og senere overborgmester i København, Urban Hansen og senere kulturminister Niels Mathiesen – havde slået lyttelapperne ud i et uskønt samarbejde med folk som Firmaets chef, Arne Sejr.

Og det var ikke hr.og fru-hvem-som-helst man ulovligt udspionerede:

Begge var medlemmer af folketinget – han tidligere trafikminister i befrielsesregeringen og medlem af Frihedsrådet, hun en af de kommunister, som blev arresteret af dansk politi 22. juni 1941 og senere – den 2.oktober 1943 – udleveret af den danske regering til nazisterne, og deporteret til udryddelseslejren Stutthof nær Danzig – i dag Gdansk.

I PET-kommissionens beretning – den af 2009 – står der, at man godt nok havde planer om aflytning af DKPs hovedkvarter i Dr. Tværgade nr. 3, men at man opgav dem. Det er løgn ifølge den gamle PET-spion, Ib Stein Norgård, som i 2003 udgav sin bog: Spionjæger i Danmark.”, og i den pralende øste af sine erfaringer som muldvarp i antikommunismens tjeneste.

”Aflytningen blev etableret men ikke åbnet – ... og jeg er **næsten** sikker på, at aflytningen aldrig kom i gang, men jeg har ikke nogen erindring, at den blev fjernet, men det blev den sikkert.”

Aflytningen blev etableret ved, at man fra en lejlighed i naboejendommen i nr. 5, hvis gavl stod klods op af nr. 3, borede sig ind i konferenceværelset på 2. sal, hvor partiets ledelse afholdt sine møder. I lejligheden i nr. 5, som blev stillet rådighed for PETs snushaner, boede familien Mogens Camre/Vita Andersen.

Stemmingsbilleder fra det politiske Danmark anno 1956.

Solidaritetens lyse forår.

Den 21. december 1955 mødtes De Samvirkende Fagforbunds formandsmøde for at drøfte overenskomstkravene. Man enedes om at anbefale de enkelte forbund at fastholde en række generelle krav, som.:

Højere realløn, arbejdstidsforkortelse, forenkling og forbedring af betalingen for skæve helligdage og indførelse eller forbedring af syge- og ulykkesbetaling. Endvidere tog man stærkt afstand fra alle

tanker om indførelse af tvungen voldgift. Tilsyneladende ikke de store krav, men som situationen udviklede sig, blev det ufravigelige krav. Reallønnen var faldende, og arbejdsløsheden stigende.

Den 20. januar mødtes Dansk Arbejdsgiverforenings hovedbestyrelse og forretningsudvalg til en drøftelse af overenskomsterne. I en udtalelse siges det, at arbejdsgivernes afvisende holdning er ”så meget mere begrundet” som arbejderne i sidste overenskomstperiode har fået ”en betydelig” lønstigning gennem tre portioner dyrtidstillæg.

Arbejdsgiverne ville ikke betale én øre mere. Punktum.

Den 22. marts afviste typografforbundets ledelse enstemmigt statsministeren anmodning om, at dagbladene og vigtige publikationer blev holdt uden for den varslede strejke indenfor bogtrykfaget. Statsministeren forhandlede samme dag med formanden for De Samvirkende Fagforbund, Eiler Jensen, og formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Einar Thorsen, for at få dem til at genoptage forhandlingerne.

Den 24. marts begyndte typografstrejken. Kun de socialdemokratiske aviser, Land og Folk og enkelte provinsaviser, som stod uden for arbejdsgiverforeningen, udkom.

Den 25. marts afholdt Arbejdernes Fællesorganisationer og fagforbundene møde i Odense, hvor arbejdsmændenes formand, Chr. Larsen, afsluttede sin tale med at sige, **”at kampen skal føres til en sejrrig ende.”**

Den 26. marts tog Radorådet en helt enestående beslutning. **”Så længe typografstrejken løber, kan de seks politiske partier, som er medlem af Folketinget – altså også DKP – hver aften få adgang til radioen i fem minutter, for at bidrage med deres kommentarer til strejken og lockouten.”**

Denne beslutning blev væsentlig for konfliktens videre forløb. Den borgerlige presse var sat ud af spillet og Land og Folk, blev revet ud af hænderne på de tusinder af frivillige sælgere på gader og stræder. Fagforeningsformænd og tillidsmænd fra de store arbejdspladser skiftedes under hele forløbet til at give udtryk for arbejderklassens holdninger og medvirkede hermed afgørende til den store og massive opbakning om kravene.

Den 30. marts afsluttedes forhandlingerne mellem hovedorganisationernes formænd med en meddelelse om, at forligsmanden havde forelagt en skitse til mæglingforslag. Den 1. april offentliggjorde forligsmanden sit forslag, som blev sendt ud til urafstemning blandt medlemmerne af fagbevægelsen og medlemmerne af arbejdsgiverforeningen.

Den 2. april mødtes Dansk Arbejdsmands Forbunds ledelse, for at tage stilling til strejkernes fortsættelse og det fremlagte mæglingforslag. Man var enige om at lade strejkerne fortsætte, til man kendte resultatet af urafstemningen. Der var i øvrigt stor utilfredshed med mæglingforslaget. Men alligevel meddelte den socialdemokratiske LO-formand, Chr. Larsen, at han, på trods af at han, ”langtfra var tilfreds med mæglingforslaget, vil anbefale at stemme ja”. Han ”føjte sig tvungen til at anbefale det”, sagde han. Hvem der havde tvunget ham til at tage stilling mod sine medlemmers interesser, sagde han intet om.

Den 3. april standsede ”de fire søstre” – olieselskaberne Esso, Shell, Gulf og BP - al udlevering af benzin. Dette skridt ”motiveredes” med Dansk Arbejdsmands Forbunds blokade af Esso og Shell. Trafikken gir herefter langsomt i stå i hele landet.

Den 6. april samledes Folketinget, og efter langvarige forhandlinger vedtog det et socialdemokratisk forslag om forbud mod strejker mod de store olieselskaber. Forslaget blev vedtaget med 158 stemmer mod kommunisternes 8. Smedeformanden Hans Rasmussen og forretningsfører i Arbejdsmandsforbundet Carl P. Jensen – begge socialdemokrater – undlod at stemme.

To dage senere blandede forligsmanden sig og udsatte de varslede strejker over for 119 godser og større gårde til den 18. april. Ved at fastsætte datoen for strejkernes påbegyndelse til resultatet af urafstemningen var kendt, forsøgte han at åbenlyst at påvirke afstemningen.

Den 12. april kom resultatet af urafstemningen. I alt 35 fagforbund forkastede forslaget, og det faldt med et brag med 194.508 stemmer for og 221.599 stemmer imod. Nederlaget for ja-sigerne var større, end tallene umiddelbart viste. For eksempel stemte HKs hovedbestyrelse på medlemmernes vegne. Af de samlede 194.508 ja-stemmer var de 55.000 afgivet af HKs hovedbestyrelse, mens forbundets medlemmer var sat uden for døren.

Arbejdsgiverne vedtog forslaget med 74,4 % ja mod 25,6 % nej.

En time efter offentliggørelsen af resultatet, fremsatte den socialdemokratiske regering forslag i Folketinget om at ophøje det nedstemte mæglingforslag til lov. De borgerlige partier og Socialdemokratiet anbefalede forslaget, mens kommunisterne var imod. Under Folketingets forhandlinger stillede DKP forslag om genoptagelse af forhandlingerne mellem forbundene og arbejdsgiverne som en logisk konsekvens af afstemningsresultatet. Det blev forkastet med 155 stemmer mod DKP's 8.

Dagen efter, den 13. april, vedtog Folketinget det socialdemokratiske forslag som ophøjede det forkastede mæglingforslag til lov. Socialdemokratiet, Venstre, Det konservative Folkeparti, de radikale og to retsstatsmænd – i alt 155 – stemte for.

Ni stemte imod – kommunisterne og Smedeforbundets formand, socialdemokraten Hans Rasmussen. Fem undlod at stemme: Fire retsstatsmænd og sekretær i Arbejdsmandsforbundet, Carl P. Jensen.

Afstemningen fandt sted klokken 5.30 om morgenen.

Vi stod altså over for en fuldbyrdet kendsgerning, da vi mødte på arbejdspladserne klokken 7 om morgenen den 13. april 1956. Regeringen regnede med, at den havde sat arbejderne endeligt på plads og sat en stopper for eventuelle nye strejker og demonstrationer.

Men her forregnede den sig. Utilfredsheden og vreden over den socialdemokratiske regerings forræderi brød ud i lys lue. 250.000 københavnske arbejdere gik mod Christiansborg i protest mod regeringens overgreb. Den største demonstration nogensinde i Danmark.

Ungarn – rektionen sorte efterår.

Propagandatrommerne dundrede dag ud og dag ind. Det var indoktrinering af værste skuffe. De fascistiske Pilekorsfolk strømmede ind over den ungarske grænse fra deres træningslejre i Vesttyskland, for at tage det tilbage, som de havde tabt i 1945. Deres gamle Führer – Hitlers allierede, admiral Horthy – opildnede dem fra sit eksil i Francos Spanien: Skyd dem ned som hunde.

Den 1. november meddelte det jugoslaviske telegrambureau, at man nu var begyndt at afmærke udvalgte kommunistiske og jødiske hjem over hele landet. Klapjagten var gået ind på kommunisterne. Den hvide terror blev sluppet løs.

Det var kommunister, som bliver hængt i træerne på Budapests boulevarder. Det var kommunisterne, som fængsledes, og som dermed stod over for at blive henrettet uden lov og dom, medens den kriminelle bæreme bliver lukket ud. Det var det kommunistiske partis hovedkvarter, der blev stormet og ødelagt. Vejen til magten gik over ligene af myrdede kommunister.

På trods heraf var det kommunisterne, der, i såvel dansk som international presse, udråbtes til undertrykkere og folkemordere. Situationen og hetzpropagandaen gik helt over gevind, da Warszawa-pagten og Sovjetunionen, i samarbejde med det reorganiserede kommunistiske parti og bevæbnede arbejdere, greb ind og satte en stopper for terroren og anarkiet.

Her i landet – hvor ikke mindst socialdemokraterne mente, at de havde noget at hævne efter forårets store strejker og demonstrationer – blev den antikommunistiske hetz ekstra voldsom. Alle ”gode kræfter”, fra den socialdemokratiske regering over de borgerlige partier til gadedrengene i DSU og Konservativ Ungdom, slog sig sammen i den jagt, som blev sat ind på det kommunistiske parti og dets medlemmer.

KU indkaldte til møde i KB-hallen. Efter sigende mødte ca. 600 op, hvoraf mere end halvdelen var i uniform, ikke den gammelkendte fra trediverne med skrærem og lange sorte støvler, men en hjemmeværnsuniform.

”Dette værns funktion som borgerkrigskorps blev hermed understreget”, som Hans Scherfig sarkastisk udtrykte det.

Socialdemokraten Frode Jacobsen, aftenens hovedtaler, holdt en ophidset tale til sine nye venner, de unge, håbefulde konservative, som skulle bære frihedens fakkelt i denne svære tid. ”Til kamp mod kommunismen”, formanede den forhenværende minister og medlem af Frihedsrådet. Endelig kunne han få luft for sine indestængte aggressioner og mindreværds komplekser.

I slutningen af oktober lod hjemmeværnet al folket vide, at det på grund af situationen i Ungarn, var gået i forhøjet beredskab.

Dag ud og dag ind var Land og Folks hus i Dr. Tværgade under belejring. Gaden var lukket i begge ender af en flok ”frihedselskende” bøller, som slog folk ned og smadrede ruderne i huset og i boghandelen, som dengang lå i Bredgade. Scherfigs, Nexøs, Kirks og Howard Fasts og mange andres bøger blev, efter det kendte tyske forbillede, brændt, efter at være slæbt ud på gaden, mens politiet så roligt til uden at gribe ind.

Det blev nødvendigt at have vagter i bygningen døgnet rundt, da provokatørerne truede med at stikke ”Huset” i brand. Vi mødte lige fra arbejde, og sneg os ind gennem en kælder, som havde indgang fra Bredgadesiden.

Dag ud og dag ind i 14 dage - tre uger var Land og Folks hus i Dr. Tværgade under belejring. Gaden var lukket i begge ender af en flok ”frihedselskende” bøller, som slog folk ned og smadrede ruderne i huset og i boghandelen, som dengang lå i Bredgade. Scherfigs, Nexøs, Kirks og Howard Fasts og mange andres bøger blev, efter det kendte tyske forbillede, brændt, efter at være slæbt ud på gaden, og politiet så roligt til uden at gribe ind.

Det blev nødvendigt at have vagter i bygningen døgnet rundt, da provokatørerne truede med at stikke ”Huset” i brand. Vi mødte lige fra arbejde, og sneg os ind gennem en kælder, som havde indgang fra Bredgadesiden.

I stedet forsøgte man sig på anden vis. Først og fremmest forsøgte man, at forhindre Land og Folk i at komme ud til læserne. Det blev nødvendigt, at bemane den lastbil, som kørte aviserne til avispostkontoret, med de stærkeste og mest håndfaste kammerater, vi havde. Udstyret med jernrør

og andre slagvåben forhindrede de KU-ere og andre morsdrenge i at saboterer vognen, så aviserne kom rettidig frem til læserne over hele landet.

Medens det indsamlingscirkus, som gik under navnet "Ungarnshjælpen" uds spillede sig i radio og tv – gejlede pressen hysteriet og aggressionerne op til nye højder.

Den 7. november – årsdagen for den russiske revolution - blev et højdepunkt. De borgerlige aviser og deres eftermiddagsblade proklamerede, at der skulle være demonstration ved den sovjetiske ambassade og ved Land og Folks hus.

KU og DSU delte løbesedler ud:

"Medens Ungarn forbløder, afholdes vodka-party i den russiske ambassade i Kristianiagade 7 i dag klokken 17."

Ekstrabladet fortsatte i samme skure: **"Det vil i en sådan situation være umuligt at dæmme op for en demonstration, der skal vise de festende den afsky, menigmand nærer for dem og deres handlinger."**

Til slut skrev man, at disse:

"forståelige" demonstrationer vil komme "ikke fra gadedrenge, men fra alvorligt tænkende mennesker." Det kunne kun forstås, som en indirekte henstilling til politiet om at holde sig ro, medens pøblen afregnede med kommunisterne.

I største hemmelighed blev der afholdt fælles aktivmøde for parti og ungdomsforbund i Folkets Hus på Enghavevej. Lokalerne var, så vidt jeg husker, lejet af en fagforening, i et forsøg på at undgå provokationer. Der var stuvende fuldt og en spændt stemning lige fra starten. Men alt var roligt indtil et par kammerater kom ind af døren med en stak nytrykte "spisesedler", som de havde fået stukket i hånden på vej til mødet. Hen over "spisesedlen" stod – så vidt jeg husker var det Politikens – med fed skrift: **"Russiske tanks rykker ind i Budapest."**

Øjeblikkelig bredte uroen sig og mødet gik i stå, og efter nogen tid gik alle hver til sit. Man skulle mødes nogen dage senere, denne gang i Land og Folks hus, uanset at det var under belejring.

Vi brød omringningen, den dag aktivmødet fandt sted. Vi var stuvet sammen i Land og Folks sal, og der sad folk hele vejen ned ad trapperne, ja helt ud til den forsvarligt lukkede port, stod der folk. Talere var Villy Brauer og Aksel Larsen. Brauers tale husker jeg ikke meget af.

Aksel Larsens tale var lang, men om hans opfattelse af situationen og partiet stilling, var der ingen tvivl. Opstanden i Ungarn var en kontrarevolution, iværksat af fascistiske og højrenationalistiske kredse, såvel i som uden for Ungarn. Det var ubestrideligt. Bag det hele stod de imperialistiske magter, anført af USA, hvis mål var at rulle socialismen tilbage og forstærke omringningen af Sovjetunionen.

Derfor var Warszawa-landenes indgreb ikke blot acceptabelt, men en revolutionær nødvendighed og pligt. Det var ligeledes ubestrideligt.

Hvad vort eget parti angik, var der heller ingen slinger i valsen. Vi giver os ikke en tomme. Vi lader os ikke kyse af vore politiske fjenders hetz og en flok udkommanderede bøller. Vi har prøvet det før, så: Kridt skoene og stå fast kammerater. Vi overgiver os aldrig!

Det sidste var direkte henvendt til de kammerater, som havde ytret betænkelighed ved udviklingen og dem var der ikke så få af, skulle det snart vise sig, da udmeldelserne begyndte at indløbe.

Det blev hurtigt klart, at afsløringerne af Stalin-tidens forbrydelser og den ungarske kontrarevolution var en alvorlig trussel mod enheden i partiet. For Aksel Larsens vedkommende skulle der gå et par år, før han fulgte dem, han på hin mindeværdige aften havde advaret mod at så splittelsens frø i partiet. Den aften i november 1956 var der ingen vaklen i geleddet.
